P9_TA(2021)0473

Eiropas sociālā nodrošinājuma kartes ieviešana, lai uzlabotu sociālā nodrošinājuma tiesību un taisnīgas mobilitātes digitālo īstenošanu

Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. novembra rezolūcija par Eiropas sociālā nodrošinājuma kartes ieviešanu, lai uzlabotu sociālā nodrošinājuma tiesību un taisnīgas mobilitātes digitālo īstenošanu (2021/2620(RSP))

(2022/C 224/07)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību 3. pantu,

— ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 153. pantu,

— ņemot vērā 2014. gada 14. janvāra rezolūciju par efektīvām darba inspekcijām kā stratēģiju darba apstākļu uzlabošanai Eiropā ([1]),

— ņemot vērā 2017. gada 19. janvāra rezolūciju par Eiropas sociālo tiesību pīlāru ([2]),

— ņemot vērā 2020. gada 17. decembra rezolūciju par spēcīgu sociālo Eiropu taisnīgai pārejai ([3]),

— ņemot vērā 2020. gada 22. oktobra rezolūciju par eurozonas nodarbinātības un sociālās politikas nostādnēm 2020. gadā ([4]),

— ņemot vērā 2021. gada 20. janvāra rezolūciju par Vienotā tirgus stiprināšanu: pakalpojumu brīvas aprites nākotne ([5]),

— ņemot vērā 2021. gada 20. maija rezolūciju par ES noteikumu ietekmi uz darba ņēmēju brīvu pārvietošanos un pakalpojumu brīvu apriti: darbaspēka mobilitāte ES iekšienē kā instruments darba tirgus vajadzību un prasmju saskaņošanai ([6]),

— ņemot vērā 2020. gada 19. jūnija rezolūciju par Eiropas aizsardzību pārrobežu un sezonālajiem darba ņēmējiem saistībā ar Covid-19 krīzi ([7]),

— ņemot vērā 2021. gada 25. februāra jautājumu E-001132/2021 un rakstisko atbildi uz to, ko 2021. gada 28. aprīlī Komisijas vārdā sniedza nodarbinātības un sociālo tiesību komisārs ([8]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 19. novembra Direktīvu 2008/104/EK par pagaidu darba aģentūrām ([9]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 20. jūnija Regulu (ES) 2019/1149, ar ko izveido Eiropas Darba iestādi ([10]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulu (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu ([11]),

([1]) OV C 482, 23.12.2016., 31. lpp.
([2]) OV C 242, 10.7.2018., 24. lpp.
([3]) OV C 445, 29.10.2021., 75. lpp.
([4]) OV C 404, 6.10.2021., 159. lpp.
([5]) OV C 456, 10.11.2021., 14. lpp.
([6]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2021)0249.
([7]) OV C 362, 8.9.2021., 82. lpp.
([8]) https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-9-2021-001132-ASW_EN.html
([9]) OV L 327, 5.12.2008., 9. lpp.
([10]) OV L 186, 11.7.2019., 21. lpp.
([11]) OV L 166, 30.4.2004., 1. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 25. novembris

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra Regulu (EK) Nr. 987/2009, ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu ([12]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 1996. gada 16. decembra Direktīvu 96/71/EK par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā ([13]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 28. jūnija Direktīvu (ES) 2018/957, ar ko groza Direktīvu 96/71/EK par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā ([14]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Direktīvu 2014/67/ES par to, kā izpildīt Direktīvu 96/71/EK par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1024/2012 par administratīvo sadarbību, izmantojot Iekšējā tirgus informācijas sistēmu ("IMI regula") ([15]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 15. jūlija Direktīvu (ES) 2020/1057, ar ko attiecībā uz izpildes nodrošināšanas prasībām groza Direktīvu 2006/22/EK un attiecībā uz Direktīvu 96/71/EK un Direktīvu 2014/67/ES nosaka īpašus noteikumus autotransporta nozarē strādājošo transportlīdzekļu vadītāju norīkošanai darbā, un groza Regulu (ES) Nr. 1024/2012 ([16]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 15. jūlija Regulu (ES) 2020/1054, ar ko Regulu (EK) Nr. 561/2006 groza attiecībā uz minimālajām prasībām par maksimālajiem transportlīdzekļa ikdienas un iknedēļas vadīšanas laikiem, minimālajiem pārtraukumiem un ikdienas un iknedēļas atpūtas laikposmiem un ar ko Regulu (ES) Nr. 165/2014 groza attiecībā uz pozicionēšanu ar tahogrāfu palīdzību ([17]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 15. jūlija Regulu (ES) 2020/1055, ar ko groza Regulas (EK) Nr. 1071/2009, (EK) Nr. 1072/2009 un (ES) Nr. 1024/2012, lai tās pielāgotu norisēm autotransporta nozarē ([18]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 20. jūnija Direktīvu (ES) 2019/1152 par pārredzamiem un paredzamiem darba apstākļiem Eiropas Savienībā ([19]),

— ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas spriedumu lietā C-55/18, saskaņā ar kuru dalībvalstīm ir jāpieprasa darba devējiem izveidot sistēmu, kas tām ļauj veikt dienas darba laika ilguma uzskaiti ([20]),

— ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru (ESTP), par ko 2017. gada novembrī paziņoja Eiropadome, Parlaments un Komisija,

— ņemot vērā Komisijas 2021. gada 3. jūnija priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko Regulu (ES) Nr. 910/2014 groza attiecībā uz Eiropas digitālās identitātes regulējuma izveidi "Uzticama un droša Eiropas e-identifikācija" (COM(2021)0281),

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 30. marta paziņojumu "Vadlīnijas par nodarbināto brīvas pārvietošanās īstenošanu Covid-19 uzliesmojuma laikā",

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 16. jūlija paziņojumu "Vadlīnijas par sezonas darbiniekiem Eiropas Savienībā saistībā ar Covid-19 uzliesmojumu",

— ņemot vērā Komisijas 2021. gada 4. marta paziņojumu "Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plāns" (COM(2021)0102),

([12]) OV L 284, 30.10.2009., 1. lpp.
([13]) OV L 18, 21.1.1997., 1. lpp.
([14]) OV L 173, 9.7.2018., 16. lpp.
([15]) OV L 159, 28.5.2014., 11. lpp.
([16]) OV L 249, 31.7.2020., 49. lpp.
([17]) OV L 249, 31.7.2020., 1. lpp.
([18]) OV L 249, 31.7.2020., 17. lpp.
([19]) OV L 186, 11.7.2019., 105. lpp.
([20]) 2019. gada 14. maija spriedums *Federación de Servicios de Comisiones Obreras (CCOO)/Deutsche Bank SAE*, C-55/18 – CCOO, EU:C:2019:402.

— ņemot vērā jautājumu Komisijai par Eiropas sociālā nodrošinājuma kartes ieviešanu, lai uzlabotu sociālā nodrošinājuma tiesību un taisnīgas mobilitātes digitālo īstenošanu (O-000071/2021 – B9-0041/2021),

— ņemot vērā Reglamenta 136. panta 5. punktu un 132. panta 2. punktu,

— ņemot vērā Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas rezolūcijas priekšlikumu,

A. tā kā darba ņēmēju mobilitāte ES iekšienē pēdējos gados ir pieaugusi; tā kā 2019. gadā 17,9 miljoni cilvēku no 28 ES dalībvalstīm pārcēlās uz dzīvi citā ES dalībvalsti; tā kā 13 miljoni no minētajām personām bija darbspējīgā vecumā un 78 % no viņām bija nodarbinātas; tā kā 2019. gadā Savienībā bija 1,5 miljoni pārrobežu darba ņēmēju ([21]); tā kā 2019. gadā aktīvie mobilie iedzīvotāji veidoja 4,3 % no kopējā darbaspēka ES 28 dalībvalstīs; tā kā Komisijas dati par 2017. gadu liecina, ka nedeklarētā nodarbinātība veido aptuveni 11,6 % no kopējā darbaspēka apjoma ES privātajā sektorā un 16,4 % no bruto pievienotās vērtības ([22]); tā kā 2019. gadā Savienībā tika izsniegti 4,6 miljoni A1 portatīvo dokumentu, kas atbilst aptuveni 3,06 miljoniem darba ņēmēju; tā kā norīkotajiem darba ņēmējiem, strādājot citā dalībvalstī, ir jābūt A1 veidlapai; tā kā A1 veidlapa sniedz informāciju par sociālā nodrošinājuma sistēmu, kas sedz darba ņēmēju; tā kā A1 veidlapas nesniedz reāllaika jaunāko informāciju par sociālā nodrošinājuma segumu;

B. tā kā *Eurofound* dati liecina, ka mobilitātes periodi ES iekšienē kļūst īsāki, proti, 50 % personu uzturas uzņēmējvalstī tikai vienu līdz četrus gadus; tā kā ir palielinājusies arī atgriešanās mobilitāte ([23]): no katrām četrām personām, kas izbrauca no dalībvalsts, trīs tajā ir atgriezušās ([24]); tā kā īsāku un atkārtotu mobilitātes periodu dēļ mobiliem darba ņēmējiem ir vēl jo vairāk jāseko sociālās apdrošināšanas iemaksām un tiesībām uz pensiju;

C. tā kā ar LESD 48. pantu Parlamentam un Padomei tiek piešķirtas kompetences saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru pieņemt tādus pasākumus sociālā nodrošinājuma jomā, kas vajadzīgi, lai īstenotu darba ņēmēju pārvietošanās brīvību; tā kā šajā nolūkā tiem ir jāveic pasākumi, ar kuriem nodrošina sociālā nodrošinājuma tiesības algotiem un pašnodarbinātiem migrējošiem darba ņēmējiem un viņu apgādājamiem; tā kā LESD 153. panta 1. punkts piešķir Savienībai kompetenci atbalstīt un papildināt dalībvalstu rīcību sociālā nodrošinājuma jomā; tā kā LESD 153. panta 2. punkts paredz, ka sociālā nodrošinājuma jomā Padome pieņem lēmumu vienprātīgi un saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru pēc apspriešanās ar Parlamentu, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komiteju;

D. tā kā mobilie darba ņēmēji un iedzīvotāji bagātina pierobežas reģionu, kas veido 40 % no ES teritorijas, sociālekonomisko struktūru; tā kā tādēļ ir jānodrošina vienlīdzīgi konkurences apstākļi un taisnīgi mobilitātes nosacījumi iedzīvotājiem, sniedzot viņiem atbilstošus instrumentus, lai garantētu viņiem juridisko noteiktību, viņu tiesību aizsardzību un sociālā nodrošinājuma segumu; tā kā ir svarīgi izvairīties no pārmērīga administratīvā sloga uzlikšanas uzņēmumiem, jo īpaši mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU);

E. tā kā Eiropas sociālo tiesību pīlāra 12. princips paredz, ka neatkarīgi no nodarbinātības attiecību veida un ilguma darba ņēmējiem un līdzvērtīgos apstākļos arī pašnodarbinātām personām ir tiesības uz pienācīgu sociālo aizsardzību;

F. tā kā dalībvalstīs liela problēma joprojām ir uz darbaspēka ekspluatāciju, krāpnieciskiem līgumu slēgšanas veidiem un negodīgu praksi, piemēram, sociālo dempingu, balstīta negodīga konkurence, kas rada ievērojamas grūtības ES uzņēmumiem, darbiniekiem un sabiedrībai; tā kā šķiet, ka krāpniecība visvairāk skar dažādos līgumu slēgšanas veidus;

([21]) Eiropas Komisija, *2019. gada ziņojums par darbaspēka mobilitāti ES iekšienē*, 2021. gada 8. janvāris https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=lv&pubId=8369.

([22]) Eiropas Komisija, *Evaluation of the scale of undeclared work in the European Union and its structural determinants* (Novērtējums par nedeklarēta darba apjomu Eiropas Savienībā un tās strukturālajiem faktoriem), 2017. gada novembris, https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=19002&langId=en.

([23]) *Eurofound*, *Tackling labour shortages in EU Member States* (Cīņa pret darbaspēka trūkumu ES dalībvalstīs), Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2021. gads.

([24]) Eiropas Komisija, *2019. gada ziņojums par darbaspēka mobilitāti ES iekšienē*, 2021. gada 8. janvāris https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=lv&pubId=8369.

tā kā trūkst ticamu datu, lai noteiktu problēmas apmēru, jo īpaši darba ņēmēju norīkošanas darbā jomā ([25]); tā kā viens no iemesliem ir tas, ka netiek efektīvi uzraudzīti un pildīti piemērojamie Savienības tiesību akti, jo īpaši to principi, kas paredz vienlīdzīgu attieksmi un vienādu samaksu par vienādu darbu vienā un tajā pašā vietā un kuru ievērošanu nevar garantēt, ja netiek ievērots izsekojamības un tiesību pārnesamības princips, un tas ir jālabo;

G. tā kā Covid-19 pandēmija ir izgaismojusi un saasinājusi daudzu mobilo un pārrobežu darba ņēmēju nedrošos darba un dzīves apstākļus ES; tā kā krīze ir uzsvērti parādījusi to, cik svarīgas ir noturīgas un stabilas sociālā nodrošinājuma sistēmas, kas gādātu par to, ka neviens netiek atstāts novārtā tāpēc, ka izmanto savu pārvietošanās brīvību; tā kā pandēmijas uzliesmojuma dēļ dalībvalstīs noteiktie pasākumi mobilajiem darba ņēmējiem radīja juridisku nenoteiktību attiecībā uz piemērojamiem noteikumiem par sociālo nodrošinājumu un daudzi centās attālināti pieprasīt bezdarbnieka pabalstus; tā kā pandēmija ir izgaismojusi nedeklarētu un sezonas darbinieku, kuriem nav sociālā nodrošinājuma seguma, īpašo neaizsargātību un ar Covid-19 saistīto īstermiņa finansiālā atbalsta glābšanas pasākumu kopumu ļaunprātīga un krāpnieciska izmantošana ir izraisījusi nedeklarēta un nepilnīgi deklarēta darba līmeņa paaugstināšanos, tostarp jaunus nedeklarēta darba atbalsta veidus ([26]);

H. tā kā digitalizācija ir vēl nebijusi iespēja atvieglot darbaspēka mobilitāti, vienlaikus ļaujot ātrāk un vieglāk kontrolēt atbilstību piemērojamiem ES noteikumiem; tā kā ES mērogā nenotiek sistemātiska datu vākšana, kuras mērķis būtu sniegt pienācīgus datus par mobilajiem darba ņēmējiem vai atvieglot sociālā nodrošinājuma tiesību pārrobežu pārnesamību, kompetentajām struktūrām un iestādēm reāllaikā pārbaudot darba ņēmēju sociālā nodrošinājuma segumu un pabalstus; tā kā piekļuve informācijai par piemērojamajiem tiesību aktiem, kā arī efektīva atbilstības nodrošināšana, uzraudzība un izpilde ir nepieciešamie priekšnosacījumi taisnīgai mobilitātei un cīņai pret ļaunprātīgu izmantošanu; tā kā tāpēc, ievērojot datu aizsardzības noteikumus, būtu jāpopularizē un jāizmanto digitālās tehnoloģijas, kas var atvieglot aizsargājošu tiesību aktu uzraudzību un izpildi, aizsargāt mobilo darba ņēmēju tiesības un samazināt administratīvās izmaksas uzņēmumiem un valsts iestādēm;

I. tā kā ir dažādu veidu sociālā nodrošinājuma kartes vai tām pielīdzināmi instrumenti darba tiesību jomā, ko dažādu dalībvalstu nozaru valsts sociālie partneri izstrādājuši sadarbībā vai nu ar vietējām pašvaldībām, vai ar valsts iestādēm; tā kā šīm dažādajām iniciatīvām ir kopīga būtiska iezīme: identifikācijas numurs vai personas karte, kas darba ņēmējiem, iestādēm un galvenajiem pakalpojumu sniedzējiem nodrošina efektīvu instrumentu, kas paredz sociālā nodrošinājuma segumu, pienācīgu atalgojumu un darba apstākļus darbvietā; tā kā šīs iniciatīvas veicina visu darba ņēmēju informētību par nodarbinātības un darba apstākļiem un uzlabo izpildi;

J. tā kā 2014. gada 14. janvāra rezolūcijā par efektīvām darba inspekcijām Parlaments aicināja Komisiju izpētīt ieguvumus, ko sniegtu Eiropas pret viltojumiem drošas sociālās apdrošināšanas identifikācijas kartes vai cita Eiropas mēroga elektroniska dokumenta ieviešana, kurā varētu saglabāt visus datus, kas nepieciešami, lai pārbaudītu tā turētāja nodarbinātības statusu, piemēram, sociālā nodrošinājuma statusu vai darba stundas, un uz kuru attiektos stingri datu aizsardzības noteikumi; tā kā 2017. gada 19. janvāra rezolūcijā par Eiropas sociālo tiesību pīlāru Parlaments norādīja uz pieejamo e-pārvaldes risinājumu piedāvātajām iespējām, tostarp Eiropas sociālā nodrošinājuma karti ar stingrām datu aizsardzības garantijām, kas varētu uzlabot ES sociālā nodrošinājuma koordināciju un iedzīvotāju izpratni šajā jautājumā; tā kā 2020. gada 22. oktobra rezolūcijā par eurozonas nodarbinātības un sociālās politikas nostādnēm 2020. gadā Parlaments pieprasīja Komisijai iesniegt priekšlikumu par digitālo ES sociālā nodrošinājuma numuru, pamatojoties uz faktiskajiem apstākļiem atbilstošu pienācīgu ietekmes novērtējumu; tā kā 2020. gada 17. decembra rezolūcijā par spēcīgu sociālo Eiropu taisnīgai pārejai Parlaments atkārtoti aicināja Komisiju iesniegt priekšlikumu par digitālo ES sociālā nodrošinājuma numuru (ESNN) un iespējamo kontroles mehānismu, piemēram, personas darba karti, un nodrošināja, ka darba ņēmējiem un viņu pārstāvjiem un darba inspekcijām ir piekļuve jaunākajai informācijai par

([25]) *Eurofound, Exploring the fraudulent contracts of work in the European Union* (Pētījums par viltotiem darba līgumiem Eiropas Savienībā), Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2016. gada 21. novembris.

([26]) Eiropas platforma cīņai pret nedeklarētu darbu, *COVID 19: combating fraud in short-term financial support schemes* (Covid-19: cīņa pret krāpšanu īstermiņa finansiālā atbalsta shēmās), 2021. gada maijs. https://ec.europa.eu/social/BlobServlet? docId=24072&langId=en

viņu darba devējiem, tiesībām uz darba samaksu un darba un sociālajām tiesībām; tā kā 2021. gada 20. maija rezolūcijā par darbaspēka mobilitāti ES iekšienē Parlaments uzsvēra, ka datu apmaiņas starp dalībvalstīm digitalizācija varētu veicināt taisnīgu un vienlīdzīgu darba ņēmēju brīvu pārvietošanos, kā arī nodrošināt attiecīgo Savienības noteikumu izpildi;

K. tā kā Komisijas 2017. gada 24. oktobra darba programmā 2018. gadam ir paziņots par nodomu ieviest ESNN, lai pildītu vispārējo mērķi, kas paredz nodrošināt taisnīgus darba apstākļus mobiliem darba ņēmējiem, atbalstīt sociālos standartus visiem mobilajiem iedzīvotājiem un garantēt šo standartu pienācīgu izpildi; tā kā Komisija par ESNN ieviešanu laikposmā no 2017. gada 27. novembra līdz 2018. gada 7. janvārim apspriedās ar ieinteresētajām personām un iedzīvotājiem; tā kā savā 2017. gada ESNN sākotnējā ietekmes novērtējumā ilgtermiņa perspektīvā Komisija paredzēja arī iespēju paplašināt ESNN izmantošanu citās politikas jomās, kas nav saistītas ar sociālā nodrošinājuma koordinēšanu; tā kā Komisija savā 2019. gada apsekojumā par slogu, kas publicēts 2020. gada 13. augustā, apstiprināja, ka tā strādā pie iniciatīvas par ESNN; tā kā Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena savā 2020. gada 16. septembra runā par stāvokli Eiropas Savienībā paziņoja, ka Komisija drīzumā ierosinās uzticamas un drošas Eiropas e-identitātes sistēmas ieviešanu; tā kā Komisija Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānā ir paziņojusi, ka tā 2021. gadā uzsāks izmēģinājuma projektu, lai līdz 2023. gadam izpētītu iespēju, balstoties uz Eiropas e-identitātes iniciatīvu, ieviest Eiropas sociālā nodrošinājuma karti (ESNK);

L. tā kā Eiropas Arodbiedrību konfederācija uzskata ESNN par vērtīgu instrumentu cīņā pret krāpšanu un sociālā nodrošinājuma sistēmas ļaunprātīgu izmantošanu; tā kā *Business Europe* 2018. gada 12. janvārī publicēja paziņojumu, kurā uzsvērts ESNN potenciāls uzlabot sociālā nodrošinājuma koordināciju Eiropas Savienībā, vienlaikus arī novēršot grūtības, kas saistītas ar valstu sociālā nodrošinājuma sistēmu dažādību, iespējamām datu aizsardzības problēmām un papildu administratīvo slogu; tā kā būvniecības nozares sociālie partneri ir prasījuši ieviest efektīvus digitālos rīkus, lai nodrošinātu piemērojamo tiesību aktu izpildi, tostarp Eiropas pieeju attiecībā uz personas darba kartēm ([27]);

M. tā kā 2019. gada jūnijā tika izveidota Eiropas Darba iestāde (EDI); tā kā EDI izveides regulā ESNN nav iekļauts; tā kā ELA mērķis ir nodrošināt taisnīgu darbaspēka mobilitāti, palīdzot dalībvalstīm un Komisijai efektīvi piemērot un pildīt Savienības tiesību aktus, kas saistīti ar darbaspēka mobilitāti un sociālā nodrošinājuma sistēmas koordinēšanu,

1. atgādina, ka Parlaments kopš 2014. gada vairākkārt ir aicinājis Komisiju izpētīt ieguvumus, ko dotu tiesību akta priekšlikuma par ESNN iesniegšana, lai izveidotu ES mēroga digitālo instrumentu sociālā nodrošinājuma koordinēšanai un taisnīgas darbaspēka mobilitātes nodrošināšanai mobilajiem darba ņēmējiem; pauž nožēlu, ka Komisija, neraugoties uz vairākkārtēju apņemšanos, nav iesniegusi priekšlikumu par ESNN; atkārtoti aicina Komisiju sniegt skaidrojumu, kāpēc tas nav izdarīts;

2. aicina Komisiju iepazīstināt Parlamentu ar ESNN ietekmes novērtējuma projektu, kas tika iesniegts Regulējuma kontroles padomei (*RSB*) 2017./2018. gadā, un dalīties ar *RSB* atzinumu par šo ietekmes novērtējuma projektu; aicina Komisiju dalīties ar Parlamentu ar visiem citiem dokumentiem, kas ir ietekmējuši tās lēmumu neturpināt darbu pie priekšlikuma par ESNN;

3. atzinīgi vērtē apņemšanos, ko Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānā paudusi Komisija, proti, uzsākt izmēģinājuma projektu, kurā izpētīt digitālās ESNK ieviešanu; atzinīgi vērtē tāda izmēģinājuma projektu uzsākšanu, kurā pēta digitālos risinājumus, un aicina Komisiju pienācīgi informēt Parlamentu par rezultātiem un grūtībām, ar ko, iespējams, nācās saskarties tā īstenošanas posmā; uzsver, ka ESNK izmēģinājuma projektā liela uzmanība jāpievērš taisnīgas mobilitātes nodrošināšanai; aicina Komisiju gan satura, gan laika ziņā izvirzīt vērienīgākus mērķus, pienācīgu novērtējumu uzsākot

([27]) *EFBWW & FIEC* paziņojums, *EU construction social partners call for digital enforcement*, (ES būvniecības nozares sociālo partneru prasība par digitālo rīku ieviešanu), 2021. gada 24. jūnijs. https://www.efbww.eu/news/eu-construction-social-partners-call-for-digital-enforcement/2657-a

paralēli izmēģinājuma projektam, kura pamatā ir līdz šim paveiktais darbs, lai vēl pirms 2022. gada beigām ierosinātu tiesību akta priekšlikumu par ESNK un pēc iespējas drīzāk nodrošinātu darba ņēmēju tiesību pārnesamību un izsekojamību;

4. ņem vērā Komisijas priekšlikumu par Eiropas digitālās identitātes satvara izveidi; aicina Komisiju atjaunināt Parlamentam sniegot informāciju par e-identifikācijas izvēršanu; uzskata, ka ESNK iniciatīvai, ko paredzēts nostiprināt e-ID sistēmā, vajadzētu būt obligātai visām dalībvalstīm;

5. atgādina mobilo darba ņēmēju nozīmi Covid-19 pandēmijas laikā, īpaši dažās galvenajās nozarēs, un steidzamo nepieciešamību garantēt šiem darba ņēmējiem ne tikai pienācīgus darba nosacījumus, bet arī vienlīdzīgus nosacījumus vienādam darbam, kas tiek veikts tajā pašā vietā;

6. uzskata, ka ESNK iniciatīva būtu jāievieš ar šādiem mērķiem: nodrošināt sociālā nodrošinājuma tiesību efektīvu identificēšanu, izsekojamību, apkopošanu un pārnesamību; uzlabot ES noteikumu par darbaspēka mobilitāti un sociālā nodrošinājuma koordinēšanu taisnīgu un efektīvu izpildi darba tirgū, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus ES; ļaut reāllaikā pārbaudīt mobilo darba ņēmēju apdrošināšanas statusu un iemaksas, ko veic attiecīgās valsts iestādes, piemēram, darba un sociālā nodrošinājuma inspekcijas un sociālie partneri, ja tie veic vai ir iesaistīti darba un sociālā nodrošinājuma inspekcijās; labāk novērst negodīgu praksi, piemēram, ļaunprātīgu izmantošanu un krāpšanu sociālā nodrošinājuma jomā, un tādā viedā palīdzēt apkarot nedeklarētu darbu un to, ka netiek ievēroti uzņēmējā valstī spēkā esošie algu noteikšanas mehānismi un pienākumi saistībā ar sociālā nodrošinājuma iemaksām; uzsver, ka ESNK arī atvieglotu darba ņēmējiem iespēju izsekot savām sociālā nodrošinājuma iemaksām un tiesībām, piemēram, tiesībām uz pensiju, veicinot to pārnesamību, un tās pieprasīt; uzsver, ka ESNK, kas balstīts uz Eiropas e-identifikāciju, būtu jāietver gan mobilo iedzīvotāju un darba ņēmēju identifikācijas elements, gan viņu tiesību uz sociālo nodrošinājumu reāllaika pārbaudes elements;

7. uzsver, ka ESNK iniciatīvas mērķim vajadzētu būt nodrošināt sociālo tiesības, veicinot informāciju un uzlabojot piemērojamo noteikumu par sociālā nodrošinājuma koordinēšanu un darbaspēka mobilitāti pārrobežu situācijās; uzskata, ka Komisijas priekšlikumam par ESNK iniciatīvu ir jāsniedz skaidras priekšrocības visām mobilitātes procesā iesaistītajām ieinteresētajām personām, piemēram, mobilajiem iedzīvotājiem un darba ņēmējiem, uzņēmumiem, tostarp MVU, darba devējiem un arodbiedrībām, kā arī valstu iestādēm, piemēram, darba un sociālā nodrošinājuma inspekcijām; uzskata, ka ESNK iniciatīvai vajadzētu būt vērstai uz to, lai vienkāršotu mijiedarbību un pārrobežu situācijās tuvinātu šīs ieinteresētās personas ar mērķi labāk aizsargāt mobilos iedzīvotājus un darba ņēmējus un viņu tiesības un sniegtu visām šīm ieinteresētajām personām skaidru informāciju nolūkā uzlabot paredzamību un padarīt administratīvās procedūras raitas un laika ziņā efektīvas; atgādina, ka ESNK iniciatīvai jāatbilst subsidiaritātes principam, tādēļ tā nedrīkst skart valstu sociālā nodrošinājuma sistēmas un to daudzveidību un tajā jāņem vērā katras dalībvalsts tradīcijas, valsts darba tirgus modelis un sociālo partneru autonomija; uzsver, ka ar ESNK iniciatīvu nedrīkst radīt priekšnosacījumu pārvietošanās brīvības īstenošanai, bet ar to ir jācenšas atvieglot piekļuvi informācijai un uzlabot piemērojamo noteikumu izpildi attiecībā uz sociālā nodrošinājuma koordināciju un darbaspēka mobilitāti pārrobežu situācijās;

8. aicina Komisiju ciešā sadarbībā ar EDI un pēc pienācīgas novērtēšanas nākt klajā ar tiesību akta priekšlikumu par ESNK, lai nodrošinātu reāllaika instrumentu valstu iestādēm, piemēram, darba un sociālā nodrošinājuma inspekcijām un sociālajiem partneriem, ja tie veic darba un sociālā nodrošinājuma inspekcijas vai ir iesaistīti tajās, efektīvai valsts un ES tiesību aktu īstenošanai; uzskata, ka ESNK būtu jāļauj reāllaikā pārbaudīt darba ņēmēju darba un nodarbinātības vietu, darba attiecības un identitāti, kā arī standartizētus sociālā nodrošinājuma pabalstus, noteikumus un sertifikātus, kā noteikts Regulā (EK) Nr. 883/2004; aicina Komisiju izvērtēt iespēju ar ESNK nodrošināt citas būtiskas informācijas pārbaudes, neskarot datu aizsardzības noteikumus un vienlaikus nodrošinot vienlīdzīgu attieksmi;

9. uzskata, ka ESNK ir jāpiemēro visiem mobilajiem ES iedzīvotājiem un darba ņēmējiem, tostarp pašnodarbinātajiem, kā arī visiem mobilajiem trešo valstu valstspiederīgajiem, uz kuriem attiecas ES noteikumi par mobilitāti ES iekšienē;

10. uzskata, ka papildus ESNK ieviešanai būtu jāparedz arī reāllaika pārbaudes un uzraudzības kontroles sistēmas un informācijas apmaiņa, izmantojot valstu datubāžu savstarpēju salīdzināšanu un pilnībā ievērojot ES noteikumus par personas datu aizsardzību, lai panāktu, ka tā ir pilnībā funkcionāla, un saglabātu augstu datu ticamības un identifikatoru sertificēšanas līmeni, kā arī novērstu kļūdas un krāpniecisku izmantošanu; uzsver, ka sociālā nodrošinājuma un personas dati būtu darāmi pieejami tikai attiecīgajai personai un attiecīgajām kompetentajām valsts iestādēm un ar tiem nedrīkst dalīties citos nolūkos, izņemot saistībā ar ES noteikumu izpildi sociālā nodrošinājuma koordinēšanas un darbaspēka mobilitātes ES iekšienē jomā, stingri ievērojot datu aizsardzības noteikumus; uzskata, ka dalībvalstīs, kurās sociālie partneri veic darba inspekcijas vai ir iesaistīti tajās, ir jānodrošina sociālo partneru piekļuve citu dalībvalstu darba ņēmēju sociālā nodrošinājuma datiem, neapdraudot datu aizsardzības noteikumu ievērošanu;

11. atzinīgi vērtē vairāku dalībvalstu iniciatīvas ar mērķi uzlabot Savienības tiesību aktu efektīvu izpildi, izmantojot valsts kartes vai salīdzināmus instrumentus darba tiesību jomā ([28]); uzsver, ka, lai gan šādas valsts iniciatīvas uzlabo visu darba ņēmēju izpratni par darba samaksas un darba nosacījumiem un sekmē izpildi, tās nevar veicināt noderīgas un precīzas informācijas apmaiņu, tostarp par darba attiecībām un tiesībām, pārrobežu situācijā; aicina Komisiju nodrošināt, ka ESNK iniciatīva dod dalībvalstīm iespēju izmantot informāciju, ko dod uzlabotās identifikācijas un pārbaudes iespējas, kuru sniedz valstu kartes vai līdzvērtīgi instrumenti darba tiesību jomā valstīs, kur šādas iniciatīvas pastāv; uzsver, ka ar ESNK iekļaušanu valsts kartēs vai līdzvērtīgos instrumentos darba tiesību jomā nevajadzētu aizstāt minēto valsts praksi, bet gan to papildināt un sniegt atbilstīgu informāciju tikai attiecīgajām iestādēm; piebilst, ka tai nedrīkst skart valstu sociālo partneru autonomiju un darba apstākļus, kas noteikti piemērojamos koplīgumos saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi; uzskata, ka ESNK un tās integrācija valstu kartēs vai salīdzināmos instrumentos darba tiesību jomā, ja tādi pastāv, var kļūt par pamatu turpmākiem izpildes centieniem ES līmenī;

12. uzskata, ka visiem darba ņēmējiem, sociālajiem partneriem un valsts darba un sociālā nodrošinājuma inspekcijām vajadzētu būt pieejamai atjauninātai informācijai par darba attiecībām, tiesībām uz darba samaksu un darba un sociālajām tiesībām saskaņā ar piemērojamo koplīgumu vai valsts tiesību aktiem;

13. norāda, ka portatīvā dokumenta (PD) A1 veidlapas ne vien ir svarīgas, bet arī pašlaik vienīgais instruments mobilo darba ņēmēju sociālā nodrošinājuma seguma pārbaudei; atzīst ierobežojumus un sarežģītās problēmas, kas saistītas ar PD A1 procedūru, jo īpaši attiecībā uz to, kā darba devēji atkarībā no sociālā nodrošinājuma sistēmu digitalizācijas līmeņa dalībvalstīs izmanto PD A1 veidlapas, un uz kompetento valsts iestāžu veikto šo veidlapu pārbaudi saistībā ar pakalpojumu sniegšanu citā dalībvalstī, kā arī uz precīzas informācijas iegūšanu par norīkoto darba ņēmēju skaitu un īpatnībām Savienībā; aicina Komisiju un dalībvalstis turpināt uzlabot PD A1 veidlapu pārbaudes procesu un uzskata, ka ir jāizstrādā ātras procedūras starp dalībvalstīm, lai nepieļautu krāpnieciski iegūtus vai piemērotus PD A1 sertifikātus; norāda, ka ar PD A1 saistītie ierobežojumi un problēmas ir šķērslis precīzas informācijas iegūšanai par norīkoto darba ņēmēju skaitu un īpatnībām ES; norāda, ka ESNK iniciatīva sniegs reāllaika informāciju par mobilo darba ņēmēju sociālā nodrošinājuma segumu darba inspekcijas dienā uzņēmējā dalībvalstī; aicina Komisiju nodrošināt, ka ar ESNK izmēģinājuma projektu atvieglot sociālā nodrošinājuma segumu, krāpšanas apkarošanas nolūkā vienkāršojot procedūras A1 veidlapas pieprasīšanai, izdošanai un pārbaudei;

14. uzskata, ka ESNK pamatā būtu jāliek Eiropas e-identifikācija, Eiropas veselības apdrošināšanas karte (EVAK) un sociālā nodrošinājuma informācijas elektroniskā apmaiņa (*EESSI*) un kartei tie būtu jāpapildina, tostarp nolūkā to attiecināt arī uz citām sociālā nodrošinājuma koordinācijas jomām un ES darba tiesību aktiem; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka *EESSI* pēc iespējas drīzāk kļūst pilnībā funkcionējoša, un izmantot iespējas, ko sniedz esošie ES fondi, lai veicinātu nacionālo plānu saskaņā ar Atveseļošanas un noturības mehānismu īstenošanu, pilnībā ieviestu *EESSI* un turpinātu publisko administrāciju digitalizēšanu nolūkā atvieglot šādas informācijas apmaiņu starp sociālā nodrošinājuma iestādēm, paātrināt individuālu lietu izskatīšanu un uzlabot EDI un attiecīgo valsts kompetento iestāžu izpildes

([28]) *EFBWW-FIEC* ziņojums, *Social identity cards in the European construction industry* (Sociālās identitātes kartes Eiropas būvniecības nozarē), 2015. gads.

nodrošināšanas spēju; aicina Komisiju precizēt EDI uzdevumus ESNK izstrādē un īstenošanā; uzsver, ka augstāks digitalizācijas līmenis nedrīkst mazināt to valsts drošības pasākumu iedarbību, kas jau ir ieviesti sociālās krāpšanas apkarošanai;

15. aicina Komisiju ESNK izstrādē un ieviešanā cieši sadarboties ar sociālajiem partneriem un attiecīgajām valsts sociālā nodrošinājuma iestādēm un darba inspekcijām, nodrošinot pilnīgu sociālo partneru un valsts darba tirgus modeļu autonomiju; uzskata, ka ESNK ar datu pieejamību reālā laikā, sniegtu valstu kompetentajām iestādēm un sociālajiem partneriem iespēju jebkurā brīdī pārbaudīt darba ņēmēju sociālā nodrošinājuma segumu un tādējādi pastiprināt darba inspekcijas un atbalstīt pierādījumu vākšanu kopīgās pārrobežu darba pārbaudēs ([29]);

16. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem.

([29]) *Eurofound, Joint cross-border labour inspections and evidence gathered in their course* (Kopīgās pārrobežu darba inspekcijas un to gaitā savāktie pierādījumi), 2019. gads.